ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)
zo 14. decembra 2004 *

Vo veci C-210/03,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 234 ES, podaný rozhodnutím High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court) (Spojené kráľovstvo) zo 17. apríla 2003 a doručený Súdnemu dvoru 15. mája 2003, ktorý súvisí s konaním:

The Queen, na návrh:

Swedish Match AB,

Swedish Match UK Ltd

proti

Secretary of State for Health,

* Jazyk konania: angličtina.

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda V. Skouris, predsedovia komôr P. Jann, C. W. A. Timmermans a K. Lenaerts, sudcovia C. Gulmann, J.-P. Puissochet, N. Colneric, S. von Bahr a J. N. Cunha Rodrigues (spravodajca),

generálny advokát: L. A. Geelhoed,
tajomník: H. von Holstein, zástupca tajomníka, ďalej M.-F. Contet, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 8. júna 2004,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— Swedish Match AB a Swedish Match UK Ltd, v zastúpení: G. Barling, QC, a M. Lester, barrister, ktorých splnomocnili S. Kon, D. Roy a S. Turnbull, solicitors,

— vláda Spojeného kráľovstva, v zastúpení: C. Jackson, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci N. Paines, QC, a T. Ward, barrister,

— francúzska vláda, v zastúpení: G. de Bergues a R. Loosli-Surrans, splnomocnení zástupcovia,

— írska vláda, v zastúpení: D. J. O'Hagan, splnomocnený zástupca,

— fínska vláda, v zastúpení: T. Pynnä, splnomocnená zástupkyňa,

— švédska vláda, v zastúpení: A. Kruse, splnomocnený zástupca,

— Európsky parlament, v zastúpení: J. L. Rufas Quintana a M. Moore, splnomocnení zástupcovia,

— Rada Európskej únie, v zastúpení: E. Karlsson a J.-P. Hix, splnomocnení zástupcovia,

— Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: I. Martínez del Peral a N. Yerrell, splnomocnené zástupkyne,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 7. septembra 2004,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Predmetom návrhu na začatie prejudiciálneho konania je výklad článku 8 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/37/ES o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov týkajúcich sa výroby, prezentácie a predaja tabakových výrobkov (Ú. v. ES L 194, s. 26) a článkov 28 až 30 ES a zlučiteľnosť vnútroštátnej právnej úpravy upravujúcej zákaz uvádzania tabakových výrobkov určených na vnútorné použitie na trh s uvedenými ustanoveniami a so všeobecnými zásadami práva Spoločenstva.

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi spoločnosťami Swedish Match AB a Swedish Match UK Ltd (ďalej len „Swedish Match" pre obidve spoločnosti) na jednej strane a Secretary of State for Health na strane druhej, v súvislosti so zákazom predaja tabakových výrobkov určených na vnútorné použitie na území Spojeného kráľovstva.

Právny rámec

Právna úprava Spoločenstva

3 Článok 8a smernice Rady 89/622/EHS z 13. novembra 1989 o aproximácii zákonov, iných predpisov a správnych opatrení členských štátov v oblasti označovania tabakových výrobkov [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 359, s. 1), zmenenej a doplnenej smernicou Rady 92/41/EHS z 15. mája 1992 (Ú. v. ES L 158, s. 30, ďalej

len „smernica 89/622"), predpokladá, že členské štáty zakážu, aby sa na trh uvádzali tabakové výrobky určené na vnútorné použitie definované v článku 2 ods. 4 tejto smernice ako „všetky výrobky určené na vnútorné použitie okrem tých, ktoré sú určené na fajčenie alebo žuvanie, vyrobené úplne alebo čiastočne z tabaku, vo forme prášku alebo častíc, alebo v kombinácii týchto foriem, najmä tie, ktoré sa uvádzajú v podobe porcií vo vrecúškach alebo v poréznych vrecúškach alebo vo forme, ktorá pripomína potravinové výrobky" [*neoficiálny preklad*].

4 Jedenáste odôvodnenie smernice 92/41 uvádza, že „je dokázané, že bezdymové tabakové výrobky predstavujú veľké riziko vzniku rakoviny, a preto na nich musí byť umiestnené osobitné upozornenie na toto riziko" [*neoficiálny preklad*]. Dvanáste odôvodnenie tej istej smernice uvádza, že „vedci usudzujú, že závislosť vyvolaná konzumáciou tabakových výrobkov predstavuje nebezpečenstvo, ktoré odôvodňuje umiestnenie osobitnej výstrahy na všetkých tabakových výrobkoch" [*neoficiálny preklad*].

5 Podľa trinásteho odôvodnenia smernice 92/41:

„... na trhoch niektorých členských štátov sa objavujú nové tabakové výrobky určené na vnútorné použitie, ktoré priťahujú predovšetkým mladých ľudí, a... členské štáty, ktoré sa najviac stretávajú s týmto problémom už úplne zakázali tieto nové výrobky alebo majú úmysel ich zakázať" [*neoficiálny preklad*].

6 Štrnáste odôvodnenie tej istej smernice uvádza, že:

„... existujú rozdiely medzi zákonmi, inými predpismi a správnymi opatreniami členských štátov týkajúcich sa týchto výrobkov a... preto je namieste prijať spoločné pravidlá" [*neoficiálny preklad*].

7 Podľa pätnásteho odôvodnenia smernice 92/41:

„... existuje reálne nebezpečenstvo, že tieto nové výrobky budú používať hlavne mladí ľudia a stanú sa tak závislými na nikotíne, ak sa neprijmú v krátkom čase obmedzujúce opatrenia" [*neoficiálny preklad*].

8 Podľa šestnásteho odôvodnenia uvedenej smernice:

„... podľa štúdií Medzinárodného centra pre výskum rakoviny, tabak, určený na vnútorné použitie, obsahuje mimoriadne vysoké množstvá karciogénnych látok;... tieto nové výrobky vyvolávajú najmä rakovinu ústnej dutiny" [*neoficiálny preklad*].

9 Podľa sedemnásteho odôvodnenia tej istej smernice:

„... zákazy uvádzania týchto tabakov na trh zavedené v troch členských štátoch majú priamy dopad na vytvorenie a fungovanie vnútorného trhu;... je preto potrebné pristúpiť k aproximácii zákonov, iných predpisov a správnych opatrení členských štátov v tejto oblasti, pričom východiskom je vysoká úroveň ochrany zdravia;... jediným primeraným opatrením je úplný zákaz;... avšak tento zákaz sa nevzťahuje na tabakové výrobky určené na vnútorné použitie, ktoré majú dlhú tradíciu a na ktoré sa naďalej vzťahujú ustanovenia smernice 89/622/EHS, zmenenej a doplnenej touto smernicou a použiteľné na bezdymové tabakové výrobky" [*neoficiálny preklad*].

10 Článok 151 ods. 1 Aktu o podmienkach pristúpenia Rakúskej republiky, Fínskej republiky a Švédskeho kráľovstva a o úpravách zmlúv, na ktorých je založená Európska únia (Ú. v. ES C 241, 1994, s. 21, a Ú. v. ES L 1, 1995, s. 1, ďalej len „akt o pristúpení"), uvádza:

„Akty uvedené v prílohe XV k tomuto aktu sa vzťahujú na nové členské štáty za podmienok uvedených v tejto prílohe".

11 Kapitola X uvedenej prílohy, nazvaná „Rôzne", ktorá upravuje zoznam uvedený v článku 151 aktu o pristúpení, uvádza:

„a) Zákaz v článku 8a smernice 89/622/EHS v znení zmenenom a doplnenom..., týkajúci sa uvádzania na trh výrobkov určených v článku 2 ods. 4 smernice..., neplatí vo Švédsku s výnimkou zákazu uvedenia tohto produktu na trh vo forme pripomínajúcej potravinársky výrobok.

b) Švédske kráľovstvo prijme všetky potrebné opatrenia, aby zabezpečilo, že výrobok uvedený v písm. a) nebol uvedený na trh v tých členských štátoch, na ktoré sa v plnom rozsahu vzťahujú smernice 89/622/EHS a 92/41/EHS.

..."

12 Smernica 2001/37 bola prijatá na základe článkov 95 ES a 133 ES a jej predmetom je prepracovanie smernice 89/622 a smernice Rady 90/239/EHS zo 17. mája 1990 o aproximácii zákonov, iných predpisov a správnych opatrení členských štátov o maximálnom obsahu dechtu v cigaretách [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 137, s. 36).

13 Podľa odôvodnenia č. 28 smernice 2001/37:

„Smernicou 89/622/EHS bol v členských štátoch zakázaný predaj určitých typov tabaku určených na vnútorné použitie. Článok 151 Aktu o pristúpení Rakúska, Švédska a Fínska udeľuje Švédskemu kráľovstvu v tomto ohľade výnimku z ustanovení tejto smernice".

14 Článok 2 smernice 2001/37 nazvaný „Definície" stanovuje:

„Na účely tejto smernice:

1) ‚tabakové výrobky' sú výrobky na účely fajčenia, šnupania, cmúľania alebo žuvania, pokiaľ sú, hoci len čiastočne, vyrobené z tabaku, či už geneticky modifikovaného, alebo nie;

...

4) ‚tabak určený na vnútorné použitie' sú všetky výrobky určené na vnútorné použitie okrem tých, ktoré sú určené na fajčenie alebo žuvanie, vyrobené úplne alebo čiastočne z tabaku, vo forme prášku alebo častíc, alebo v kombinácii týchto foriem, najmä tie, ktoré sa uvádzajú v podobe porcií vo vrecúškach alebo v poréznych vrecúškach, alebo vo forme, ktorá pripomína potravinové výrobky;

...“

15 Podľa článku 5 ods. 4 tej istej smernice:

„Na tabakových výrobkoch určených na vnútorné použitie, v prípadoch, keď je ich marketing povolený [pokiaľ je obchodovanie s nimi povolené — *neoficiálny preklad*] podľa článku 8a a na bezdymových tabakových výrobkoch musí byť umiestnená táto výstraha:

‚Tento tabakový výrobok môže poškodiť Vaše zdravie a je návykový.'

...“

16 Článok 8 smernice 2001/37 nazvaný „Tabak určený na vnútorné použitie“ stanovuje:

„Bez toho, aby bol dotknutý článok 151 Aktu o podmienkach pristúpenia..., sú členské štáty povinné zakázať uvádzanie tabaku, určeného pre vnútorné použitie, na trh.“

17 Podľa článku 13 ods. 1 uvedenej smernice:

„Členské štáty nemôžu kvôli úvahám týkajúcim sa obmedzenia obsahu dechtu, nikotínu alebo oxidu uhoľnatého v cigaretách, zdravotných výstrah a iných údajov alebo iných požiadaviek tejto smernice, zakázať alebo obmedziť dovoz, predaj alebo spotrebu tabakových výrobkov, ktoré vyhovujú tejto smernici, okrem opatrení prijatých na účely overovania údajov poskytovaných podľa článku 4."

18 Článok 15 tej istej smernice medzi iným stanovuje, že sa zrušuje smernica 89/622 a že odkazy na ňu sa považujú za odkazy na smernicu 2001/37.

Vnútroštátna právna úprava

19 V Spojenom kráľovstve bol zákaz podľa článku 8a smernice 89/622 prebratý do vnútroštátneho práva prostredníctvom Tobacco for Oral Use (Safety) Regulations 1992 [nariadenia z roku 1992 o (bezpečnosti) tabaku určeného na vnútorné použitie, ďalej len „nariadenia z roku 1992"].

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

20 Swedish Match mal v úmysle uviesť na trh v Spojenom kráľovstve „snus", jemne drvený alebo sekaný tabak, predávaný bez obalu alebo v podobe porcií v malých vrecúškach a určený na použite jeho vložením medzi ďasno a peru.

21 Swedish Match napísal 18. marca 2002 na UK Department of Health (ministerstvo zdravotníctva Spojeného kráľovstva), aby mu vysvetlil svoje dôvody, pre ktoré považoval zákaz uvádzania tabakových výrobkov určených na vnútorné použitie na trh v zmysle nariadení z roku 1992 za protiprávny. Vo svojej odpovedi z 24. apríla 2002 toto ministerstvo uviedlo, že podľa neho je zákaz v súlade s právom. Swedish Match podal 8. mája 2002 žalobu o preskúmanie, v ktorej tvrdí, že zákaz je v rozpore s rôznymi ustanoveniami práva Spoločenstva. High Court of Justice (England and Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court), rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1) Majú sa články 28 až 30 ES uplatňované spôsobom zlučiteľným so všeobecnými zásadami proporcionality a nediskriminácie a základnými právami (najmä právom vlastniť majetok) vykladať v tom zmysle, že vylučujú, aby vnútroštátne právo mohlo komukoľvek zakázať predaj, ponúknuť alebo odsúhlasiť predaj, prezentáciu alebo držbu na účel predaja výrobkov zložených úplne alebo čiastočne z tabaku vo forme prášku alebo jemných častíc alebo akejkoľvek kombinácie týchto foriem, alebo vo forme, ktorá pripomína potravinové výrobky, a určených na iné vnútorné použitie ako fajčenie a žuvanie?

2) Je článok 8 smernice 2001/37/ES neplatný v celom rozsahu alebo z časti:

a) z dôvodu porušenia zásady nediskriminácie;

b) z dôvodu porušenia článku 28 ES a/alebo článku 29 ES;

c) z dôvodu porušenia zásady proporcionality;

d) z dôvodu nevhodnosti článku 95 ES a/alebo článku 133 ES ako právneho základu;

e) z dôvodu porušenia článku 95 ods. 3 ES;

f) z dôvodu zneužitia právomoci;

g) z dôvodu porušenia článku 253 ES a/alebo povinnosti odôvodnenia právnych aktov;

h) z dôvodu porušenia základného práva na majetok?

3) Za okolností, za ktorých:

— bolo roku 1992 prijaté vnútroštátne opatrenie, ktorým sa vykonáva článok 8a smernice 89/622/EHS,

— bolo uvedené vnútroštátne opatrenie prijaté uplatnením právomocí podľa vnútroštátneho práva nezávislých od existencie povinnosti prebrať smernicu,

— smernicu 89/622/EHS (zmenenú a doplnenú aktom o podmienkach pristúpenia...) zrušila a nahradila smernica 2001/37/ES, ktorej článok 8 opakuje článok 8a smernice 89/622/EHS,

— článok 8 smernice 2001/37/ES je neplatný z dôvodu porušenia jednej zo zásad uvedených v druhej otázke pod písm. a), c) alebo h),

majú sa tieto zásady vykladať tak, že zakazujú aj sporné vnútroštátne opatrenie?"

O návrhoch, ktoré smerujú v prvom rade k predloženiu pripomienok k návrhom generálneho advokáta a subsidiárne k opätovnému otvoreniu ústnej časti konania

22 Podaním podaným do kancelárie Súdneho dvora 4. októbra 2004 Swedish Match navrhol, aby Súdny dvor:

— povolil predloženie písomných pripomienok po vypočutí návrhov generálneho advokáta,

— subsidiárne nariadil opätovné otvorenie ústnej časti konania na základe článku 61 rokovacieho poriadku.

23 Swedish Match si želá vyjadriť sa k návrhom generálneho advokáta o prípadnom zachovaní účinkov smernice 2001/37 po tom, ako by ju Súdny dvor vyhlásil za neplatnú.

24 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že Štatút Súdneho dvora ani jeho rokovací poriadok nepredvídajú možnosť predkladania pripomienok účastníkmi konania k návrhom predneseným generálnym advokátom (pozri rozsudok zo 4. februára 2000, Emesa Sugar, C-17/98, Zb. s. I-665, bod 2). Na základe toho sa návrh smerujúci k predloženiu písomných pripomienok ako vyjadreniu k návrhom generálneho advokáta zamieta.

25 Okrem toho Súdny dvor môže *ex offo* alebo na návrh generálneho advokáta, alebo na návrh účastníkov konania nariadiť opätovné otvorenie ústnej časti konania podľa článku 61 rokovacieho poriadku, ak usúdi, že vec nie je dostatočne objasnená alebo že je potrebné vec rozhodnúť na základe tvrdenia, ktoré nebolo prejednané medzi účastníkmi konania (pozri rozsudky z 19. februára 2002, Wouters a i., C-309/99, Zb. s. I-1577, bod 42, a z 29. apríla 2004, Parlament/Ripa di Maena a i., C-470/00 P, Zb. s. I-4167, bod 33). V tejto veci však Súdny dvor po vypočutí generálneho advokáta usudzuje, že má všetky podklady potrebné na to, aby mohol zodpovedať položené otázky. Preto treba návrh na opätovné otvorenie ústnej časti konania zamietnuť.

O prejudiciálnych otázkach

O druhej otázke

26 Druhou otázkou, ktorú treba skúmať ako prvú, sa vnútroštátny súd pýta, či je článok 8 smernice 2001/37 v celom rozsahu alebo z časti neplatný z dôvodu porušenia ustanovení Zmluvy o ES alebo všeobecných zásad práva Spoločenstva alebo z dôvodu zneužitia právomoci.

O voľbe článkov 95 ES a 133 ES za právny základ

27 Otázka smeruje k určeniu toho, či je článok 95 ES vhodným právnym základom pre článok 8 smernice 2001/37, a ak áno, k určeniu toho, či je v tomto prípade potrebné alebo možné použitie článku 133 ES ako druhého právneho základu.

28 Článok 95 ods. 1 ES stanovuje, že Rada prijíma opatrenia na aproximáciu ustanovení zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré smerujú k vytváraniu a fungovaniu vnútorného trhu.

29 V tomto smere je vhodné pripomenúť, že aj keď jednoduché konštatovanie existencie rozdielov medzi vnútroštátnymi právnymi úpravami nepostačuje na zdôvodnenie použitia článku 95 ES (pozri v tomto zmysle rozsudok z 5. októbra 2000, Nemecko/Parlament a Rada, C-376/98, Zb. s. I-8419, bod 84), inak je tomu v prípade rozdielov medzi zákonmi, inými právnymi predpismi a správnymi opatreniami členských štátov, ktoré môžu zasahovať do základných slobôd a mať tak priamy dosah na fungovanie vnútorného trhu [pozri v tomto zmysle rozsudky Nemecko/Parlament a Rada, už citovaný, bod 95, a z 10. decembra 2002, British American Tobacco (Investments) a Imperial Tobacco, C-491/01, Zb. s. I-11453, bod 60].

30 Z judikatúry Súdneho dvora takisto vyplýva, že pokiaľ je použitie článku 95 ES ako právneho základu prípustné s cieľom predchádzať budúcim prekážkam obchodu vyplývajúcim z rozdielneho vývoja vnútroštátnych právnych úprav, vznik takýchto prekážok musí byť pravdepodobný a cieľom predmetného opatrenia musí byť ich zamedzenie [pozri v tomto zmysle rozsudky z 13. júla 1995, Španielsko/Rada,

C-350/92, Zb. s. I-1985, bod 35; Nemecko/Parlament a Rada, už citovaný, bod 86; z 9. októbra 2001, Holandsko/Parlament a Rada, C-377/98, Zb. s. I-7079, bod 15, a British American Tobacco (Investments) a Imperial Tobacco, už citovaný, bod 61].

31 Súdny dvor však takisto rozhodol, že v prípade splnenia podmienok na použitie článku 95 ES ako právneho základu nemožno zákonodarcovi Spoločenstva s odvolávaním sa na skutočnosť, že ochrana verejného zdravia má pri rozhodovaní rozhodujúci význam, zabrániť v tom, aby sa opieral o tento právny základ [pozri rozsudok British American Tobacco (Investments) a Imperial Tobacco, už citovaný, bod 62].

32 Okrem toho je namieste uviesť, že článok 152 ods. 1 ES stanovuje, že pri stanovení a uskutočňovaní všetkých politík a činností Spoločenstva sa zabezpečí vysoká úroveň ochrany ľudského zdravia, a článok 95 ods. 3 ES výslovne požaduje, aby sa pri harmonizácii zaručila vysoká úroveň ochrany zdravia ľudí [pozri rozsudok British American Tobacco (Investments) a Imperial Tobacco, už citovaný, bod 62].

33 Z vyššie uvedeného vyplýva, že ak existujú prekážky obchodu alebo je pravdepodobné, že v budúcnosti vzniknú z dôvodu, že členské štáty prijali alebo prijímajú odlišné opatrenia týkajúce sa istého výrobku alebo kategórie výrobkov, ktoré zaručujú odlišné úrovne ochrany a obmedzujú voľný pohyb daného výrobku alebo daných výrobkov v Spoločenstve, článok 95 ES oprávňuje zákonodarcu Spoločenstva na to, aby zasiahol a prijal vhodné opatrenia na jednej strane v súlade s odsekom 3 tohto článku a na druhej strane v súlade s právnymi zásadami uvedenými v Zmluve alebo vyplývajúcimi z judikatúry, najmä so zásadou proporcionality.

34 V závislosti od konkrétnych okolností tieto vhodné opatrenia môžu zahŕňať zaviazanie všetkých členských štátov na povolenie uvádzania dotknutého výrobku alebo výrobkov na trh, stanoviť pre toto povolenie na obchodovanie určité podmienky, dokonca dočasne alebo trvale zakázať obchodovanie s jedným alebo viacerými výrobkami [pozri v tejto súvislosti smernicu Rady 92/59/EHS z 29. júna 1992 o všeobecnej bezpečnosti výrobkov (Ú. v. ES L 228, s. 24), rozsudok z 9. augusta 1994, Nemecko/Rada, C-359/92, Zb. s. I-3681, body 4 a 33].

35 To, či sú v prípade článku 8 smernice 2001/37 splnené podmienky použitia článku 95 ES ako právneho základu, je potrebné preskúmať vo svetle týchto zásad.

36 Na úvod je potrebné zdôrazniť, že článok 8 tejto smernice iba preberá ustanovenie článku 8a smernice 89/622, v zmysle ktorého členské štáty zakazujú uvádzanie tabakových výrobkov určených na vnútorné použitie na trh. Tieto výrobky sú v smernici 2001/37, ako aj v smernici 89/622 definované ako „všetky výrobky určené na vnútorné použitie okrem tých, ktoré sú určené na fajčenie alebo žuvanie, vyrobené úplne alebo čiastočne z tabaku vo forme prášku alebo častíc, alebo v kombinácii týchto foriem, najmä tie, ktoré sa uvádzajú v podobe porcií vo vrecúškach alebo v poréznych vrecúškach alebo vo forme, ktorá pripomína potravinové výrobky".

37 Je nesporné, ako to uvádza aj štrnáste odôvodnenie smernice 92/41, že v čase prijatia tejto smernice existovali rozdiely medzi zákonmi, inými predpismi a správnymi opatreniami členských štátov týkajúcich sa týchto výrobkov. V skutočnosti, dva z nich už zakázali uvádzanie týchto výrobkov na trh a tretí členský štát už prijal predpisy, ktoré síce ešte nenadobudli účinnosť, ale sledovali rovnaký účel. Podľa ich tvorcov boli určené na zabránenie šíreniu zdraviu škodlivých výrobkov, ktoré boli novinkami na trhu členských štátov a ktoré údajne boli osobitne obľúbené medzi mladými ľuďmi.

38 Keďže trh s tabakovými výrobkami je trh, na ktorom je obchod medzi členskými štátmi pomerne významný [pozri rozsudok British American Tobacco (Investments) a Imperial Tobacco, už citovaný, bod 64], tieto opatrenia na zákaz ich uvádzania na trh viedli k rozdielnemu vývoju tohto trhu, a preto predstavovali prekážky voľnému pohybu tovarov.

39 Vzhľadom na to, že verejnosť si stále viac uvedomuje zdravotné nebezpečenstvá, ktoré predstavuje konzumácia tabakových výrobkov, je pravdepodobné, že prekážky voľného pohybu týchto výrobkov by vznikli z dôvodu prijatia nových pravidiel členskými štátmi v reakcii na tento vývoj so zámerom účinnejšie odradiť od konzumácie týchto výrobkov [pozri rozsudok British American Tobacco (Investments) a Imperial Tobacco, už citovaný, bod 67].

40 Článok 8 smernice 2001/37 bol prijatý za okolností, ktoré neboli odlišné od okolností existujúcich v čase prijatia článku 8a smernice 89/622, v prípade prekážok voľnému pohybu tovarov na trhu tabakových výrobkov z dôvodu rozdielneho vývoja podmienok uvádzania na trh tabakových výrobkov určených na vnútorné použitie v jednotlivých členských štátoch. Je dôležité dodať, že akt o pristúpení nemá žiadny dosah na posúdenie tejto otázky. V skutočnosti tento akt nielenže vyňal Švédske kráľovstvo z rozsahu pôsobnosti tohto článku 8a, ale aj zaviazal tento členský štát k tomu, aby prijal všetky potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa tabakové výrobky určené na vnútorné použitie neuviedli na trh iných členských štátov.

41 Zásah zákonodarcu Spoločenstva založený na článku 95 ES bol preto v prípade tabakových výrobkov určených na vnútorné použitie odôvodnený.

42 Z vyššie uvedeného vyplýva, že zákaz uvedený v článku 8 smernice 2001/37 mohol byť prijatý na základe článku 95 ES. Ďalej bude potrebné preskúmať, či pri prijatí tohto opatrenia bol dodržaný článok 95 ods. 3 ES a právne zásady uvedené v prejudiciálnych otázkach vnútroštátneho súdu.

43 Pokiaľ ide o otázku, či použitie článku 133 ES ako druhého právneho základu uvedeného článku 8 bolo v tomto prípade vo veci samej potrebné alebo možné, postačí pripomenúť, že Súdny dvor v bode 97 svojho už citovaný, rozsudku British American Tobacco (Investments) a Imperial Tobacco usúdil, že článok 95 ES je jediným vhodným právnym základom pre smernicu 2001/37 a že je nesprávne, že smernica uvádza aj článok 133 ES.

44 Tento nesprávny odkaz na článok 133 ES ako na druhý právny základ uvedenej smernice však sám osebe nespôsobuje jej neplatnosť [rozsudok British American Tobacco (Investments) a Imperial Tobacco, už citovaný, bod 98]. Takáto vada v právnom základe aktu Spoločenstva je v skutočnosti len čisto formálnou vadou, s výnimkou prípadu, keď by mala vplyv na správnosť postupu uplatniteľného na prijatie tohto aktu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 27. septembra 1988, Komisia/Rada, 165/87, Zb. s. 5545, s. 19; z 9. septembra 2004, Španielsko a Fínsko/Parlament a Rada, C-184/02 a C-223/02, Zb. s. I-7789, bod 44). Pritom Súdny dvor tiež v bode 111 už citovaného rozsudku British American Tobacco (Investments) a Imperial Tobacco rozhodol, že použitie dvojitého právneho základu článkov 95 ES a 133 ES nemalo vplyv na správnosť postupu prijímania smernice a že smernica nie je z tohto dôvodu neplatná.

45 Z toho vyplýva, že článok 8 smernice 2001/37 nie je neplatný z dôvodu vady primeraného právneho základu.

O článku 95 ods. 3 ES ao zásade proporcionality

46 Článok 95 ods. 3 ES stanovuje, že Komisia, ako aj Parlament a Rada berú za základ vysokú úroveň ochrany ľudského zdravia, zohľadňujúc pritom najnovší vývoj vedeckého poznania.

47 Okrem toho je potrebné pripomenúť, že podľa zásady proporcionality, ktorá patrí medzi všeobecné zásady práva Spoločenstva, opatrenia predvídané v predpisoch Spoločenstva musia byť spôsobilé dosiahnuť sledovaný cieľ a nesmú presahovať to, čo je na dosiahnutie daného cieľa potrebné (pozri najmä rozsudky z 18. novembra 1987, Maizena, 137/85, Zb. s. 4587, bod 15; zo 7. decembra 1993, ADM Ölmühlen, C-339/92, Zb. s. I-6473, bod 15, a z 11. júla 2002, Käserei Champignon Hofmeister, C-210/00, Zb. s. I-6453, bod 59).

48 Čo sa týka súdnej kontroly podmienok uvedených v predchádzajúcom bode, je potrebné priznať zákonodarcovi Spoločenstva rozsiahlu diskrečnú právomoc v oblasti, o akú ide aj v tomto prípade, v ktorej sa predpokladá prijatie politických, ekonomických a sociálnych rozhodnutí a vykonanie komplexného hodnotenia zákonodarcom. Zákonnosť opatrenia prijatého v tejto oblasti môže byť teda ovplyvnená iba vtedy, ak je toto opatrenie zjavne neprimerané vo vzťahu k cieľu, ktorý chcú príslušné inštitúcie sledovať [pozri v tomto zmysle rozsudky z 12. novembra 1996, Spojené kráľovstvo/Rada, C-84/94, Zb. s. I-5755, bod 58; z 13. mája 1997, Nemecko/Parlament a Rada, C-233/94, Zb. s. I-2405, body 55 a 56; z 5. mája 1998, National Farmers' Union a i., C-157/96, Zb. s. I-2211, bod 61, a British American Tobacco (Investments) a Imperial Tobacco, už citovaný, bod 123].

49 V prípade článku 8a, ktorý bol do smernice 89/622 doplnený smernicou 92/41, z odôvodnení poslednej menovanej smernice vyplýva, že zákaz uvádzania tabakových výrobkov určených na vnútorné použitie na trh bol jediným opatrením, ktoré predstavovalo primeranú reakciu na reálne nebezpečenstvo používania týchto nových výrobkov mladými ľuďmi, u ktorých vyvoláva závislosť na nikotíne, pričom tieto výrobky spôsobujú okrem iného rakovinu ústnej dutiny.

50 Swedish Match v podstate tvrdí, že so zreteľom na stav vedeckých poznatkov, ktoré mal zákonodarca Spoločenstva k dispozícii v roku 2001, v čase prijatia článku 8 smernice 2001/37, a o ktoré sa okrem iného opieral pri zmene pravidiel týkajúcich sa výstrahy uvedenej v článku 5 ods. 4 tejto smernice, zachovanie zákazu uvádzania tabakových výrobkov určených na vnútorné použitie na trh je neprimerané vo vzťahu k sledovanému cieľu a nezohľadňuje vývoj týchto vedeckých poznatkov.

51 Z tohto hľadiska je potrebné odpovedať, že aj keď niektorí vedci po roku 1999 spochybnili tvrdenie, podľa ktorého, ako to uvádza aj šestnáste odôvodnenie smernice 92/41, „tieto nové výrobky vyvolávajú najmä rakovinu ústnej dutiny", predsa len od prijatia smernice 2001/37 neboli v prípade tejto otázky odstránené všetky pochybnosti. Okrem toho, aj keď časť vedeckej obce uznáva, že tabakové výrobky určené na vnútorné použitie sa môžu používať ako náhrada za cigarety, iná časť vedeckej obce nesúhlasí s týmto stanoviskom. Z tejto situácie je možné vyvodiť záver, že vedecké poznatky, ktoré zákonodarca Spoločenstva mohol mať k dispozícii roku 2001, nedovolili tvrdiť, že konzumácia týchto výrobkov nepredstavovala nebezpečenstvo pre ľudské zdravie.

52 Okrem toho tabakové výrobky určené na vnútorné použitie obsahujú ako všetky ostatné tabakové výrobky nikotín, ktorý spôsobuje závislosť a ktorého toxicita je nesporná.

53 Pritom na jednej strane v čase prijatia smernice 2001/37 nebolo preukázané, že škodlivé účinky týchto výrobkov by boli menšie ako iných tabakových výrobkov. Na druhej strane bolo dokázané, že tieto výrobky predstavovali závažné zdravotné riziká, na ktoré zákonodarca Spoločenstva musel brať ohľad.

54 Za týchto okolností sa nedá tvrdiť, že zákaz uvedený v článku 8 smernice 2001/37 bol prijatý bez zohľadnenia vývoja vedeckých poznatkov a v rozpore s článkom 95 ods. 3 ES.

55 Okrem toho žiadny prvok posúdenia, ktorý bol predložený Súdnemu dvoru, nedovoľuje prijať záver, že tabakové výrobky určené na vnútorné použitie, neboli novinkami na trhu členských štátov v čase prijatia smernice 92/41.

56 Zákonodarca Spoločenstva preto mohol usúdiť bez toho, aby prekročil hranice diskrečnej právomoci, ktorú v tejto oblasti požíva, že v záujme splnenia svojej povinnosti brať za základ vysokú úroveň ochrany zdravia v súlade s článkom 95 ods. 3 ES bol potrebný zákaz uvádzania tabakových výrobkov určených na vnútorné použitie na trh a že neexistovalo iné alternatívne opatrenie, ktoré by umožnilo dosiahnuť tento cieľ rovnako účinným spôsobom.

57 Ako to uvádza aj generálny advokát v bodoch 116 až 119 svojich návrhov, žiadne iné opatrenia, ktoré by určili pre výrobcov technické normy na zníženie škodlivosti týchto výrobkov alebo by upravovali označovanie a balenie týchto výrobkov a podmienky ich predaja, najmä neplnoletým osobám, by totiž z hľadiska ochrany zdravia nemali rovnaký prevenčný účinok, pretože by dovolili uviesť na trh výrobok, ktorý by v každom prípade zostal škodlivým.

58 Z vyššie uvedených úvah vyplýva, že tak, čo sa týka účelu zabezpečiť vysokú úroveň ochrany ľudského zdravia, uloženého zákonodarcovi Spoločenstva ustanovením článku 95 ods. 3 ES, ako aj čo sa týka jeho povinnosti dodržiavať zásadu proporcionality, napadnutý zákaz nemožno považovať za zjavne neprimerané opatrenie.

O článku 28 ES a/alebo očlánku 29 ES

59 Podľa ustálenej judikatúry sa zákaz množstevných obmedzení dovozu a opatrení s rovnakým účinkom uvedený v článku 28 ES vzťahuje nielen na vnútroštátne opatrenia, ale aj na opatrenia, ktoré prijímajú inštitúcie Spoločenstva (pozri v tomto zmysle najmä rozsudky zo 17. mája 1984, Denkavit Nederland, 15/83, Zb. s. 2171, bod 15; z 9. augusta 1994, Meyhui, C-51/93, Zb. s. I-3879, bod 11, a z 25. júna 1997, Kieffer a Thill, C-114/96, Zb. s. I-3629, bod 27).

60 Podľa článku 30 ES však ustanovenia článkov 28 ES a 29 ES nevylučujú zákazy alebo obmedzenia dovozu, vývozu alebo tranzitu tovaru odôvodnené najmä ochranou zdravia a života ľudí.

61 Zákaz obchodovania s tabakovými výrobkami určenými na vnútorné použitie uvedený v článku 8 smernice 2001/37, ktorý predstavuje jedno z obmedzení stanovených v článkoch 28 ES a 29 ES, je však odôvodnený ochranou zdravia ľudí, ako to je uvedené aj v bode 56 tohto rozsudku. Nemôže sa preto považovať za porušenie ustanovení článkov 28 ES a 29 ES.

62 Okrem toho zákaz uložený Švédskemu kráľovstvu uvádzať tabakové výrobky na vnútorné použitie na trh iných členských štátov vyplýva z ustanovení prílohy XV, kapitola X písm. b) aktu o pristúpení a nie z ustanovení smernice 2001/37.

O článku 253 ES

63 Je vhodné pripomenúť, že aj keď odôvodnenie vyžadované v článku 253 ES musí úvahy inštitúcie Spoločenstva, ktorá vydala dotknutý akt, uvádzať tak jasne a jednoznačne, aby umožnilo oprávneným subjektom poznať dôvody, pre ktoré bolo toto opatrenie prijaté, a Súdnemu dvoru vykonať svoju kontrolnú právomoc, nie je však potrebné, aby uvádzalo všetky súvisiace právne alebo skutkové okolnosti (pozri najmä rozsudok z 29. februára 1996, Komisia/Rada, C-122/94, Zb. s. I-881, bod 29).

64 To, či bola splnená povinnosť odôvodnenia, sa musí hodnotiť nielen vo svetle znenia daného aktu, ale aj s prihliadnutím na jeho súvislosti a na všetky právne predpisy upravujúce danú oblasť. Ak je z napadnutého aktu zrejmá podstata účelu sledovaného inštitúciou, nie je potrebné vyžadovať osobitné odôvodnenie pre každé rozhodnutie o technických otázkach, ktoré obsahuje (pozri najmä rozsudok z 5. júla 2001, Taliansko/Rada a Komisia, C-100/99, Zb. s. I-5217, bod 64, a v tomto zmysle tiež už uvedený rozsudok Španielsko a Fínsko/Parlament a Rada, už citovaný, bod 79).

65 Odôvodnenie smernice 92/41 jasne uvádza dôvody, pre ktoré je potrebné zaradiť zákaz uvádzania tabakových výrobkov určených na vnútorné použitie na trh do smernice 89/622. Po pripomenutí toho, že podľa názoru vedcov všetky tabakové produkty sú zdraviu škodlivé a že bolo dokázané, že bezdymové tabakové výrobky predstavujú zvýšené nebezpečenstvo vzniku rakoviny, autori okrem iného skonštatovali, že nové tabakové výrobky určené na vnútorné použitie, ktoré sa objavili na

trhoch niektorých členských štátov, boli príťažlivé najmä pre mladých ľudí a existovalo nebezpečenstvo, že títo mladí ľudia sa stanú závislými na nikotíne, ak sa v krátkom čase neprijmú obmedzujúce opatrenia. Bolo takisto uvedené, že členské štáty, ktoré najviac zápasili s týmto problémom, už tieto nové výrobky úplne zakázali alebo mali v úmysle ich zakázať.

66 Je takisto dôležité konštatovať, že zákaz uvádzania tabakových výrobkov určených na vnútorné použitie na trh uvedený v článku 8 smernice 2001/37 sa obmedzuje na potvrdenie rovnakého zákazu, aký bol prijatý roku 1992, keďže ide o nahradenie starších predpisov. Rozdielne zaobchádzanie s týmito výrobkami roku 1992 v porovnaní s inými bezdymovými tabakovými výrobkami vyplývalo z toho, že zakázané výrobky boli v tom čase novinkami na vnútornom trhu, boli príťažlivé pre mladých ľudí a v niektorých členských štátoch už boli zakázané.

67 Tieto okolnosti však zostali nezmenené aj roku 2001. Je samozrejme nesporné, že predávanie tabakových výrobkov určených na vnútorné použitie, má vo Švédsku dlhú tradíciu, a preto sa tieto výrobky nemôžu považovať za novinku na trhu zodpovedajúcom územiu tohto členského štátu v čase jeho pristúpenia v roku 1995. Práve článok 151 aktu o pristúpení však vylúčil Švédske kráľovstvo z rozsahu pôsobnosti zákazu prijatého roku 1992, a preto územie tohto štátu nie je možné zohľadniť na určenie trhu, na ktorý odkazuje článok 8 smernice 2001/37, a tým ani na posúdenie toho, či výrobky, ktorých uvádzanie na trh je v tomto článku zakázané, boli v prípade tohto trhu novinkami.

68 Keďže smernica 2001/37 uvádza vo svojom odôvodnení č. 28, že smernica 89/622 zakazuje predaj určitých typov tabakov určených na vnútorné použitie v členských štátoch a že článok 151 aktu o pristúpení udeľuje Švédskemu kráľovstvu v tomto

ohľade výnimku z ustanovení tejto poslednej menovanej smernice, nezdá sa, že by potvrdenie predmetného zákazu v článku 8 smernice 2001/37 vyžadovalo, aby sa v tejto smernici uviedli ďalšie súvisiace právne a skutkové okolnosti, aby bola splnená povinnosť odôvodnenia vyplývajúca z článku 253 ES.

69 Z týchto úvah vyplýva, že článok 8 smernice 2001/37 splnil podmienku odôvodnenia právnych aktov stanovenú v článku 253 ES.

O zásade nediskriminácie

70 Podľa ustálenej judikatúry zásada zákazu diskriminácie vyžaduje, aby sa porovnateľné situácie neposudzovali odlišne a aby sa odlišné situácie neposudzovali rovnako, ak takéto posúdenie nie je objektívne odôvodnené (pozri v tomto zmysle rozsudok z 9. septembra 2004, Španielsko/Komisia, C-304/01, Zb. s. I-7655, bod 31).

71 Tabakové výrobky určené na vnútorné použitie, ako sú definované v článku 2 smernice 2001/37, sa napriek tomu, že sa v ich zložení alebo dokonca v ich určení zásadne neodlišujú od tabakových výrobkov určených na žuvanie, predsa len nenachádzajú v rovnakej situácii. Tabakové výrobky určené na vnútorné použitie, na ktoré sa vzťahuje zákaz uvedený v článku 8a smernice 89/622 a prebratý do článku 8 smernice 2001/37, boli totiž na trhu v členských štátoch, pre ktoré tento zákaz platil, novinkami. Táto osobitná situácia teda umožnila rôzne zaobchádzanie, a preto sa nemožno úspešne dovolávať porušenia zásady zákazu diskriminácie.

O zásade slobodného výkonu povolania a práva vlastniť majetok

72 Je na mieste pripomenúť, že podľa judikatúry Súdneho dvora patrí slobodný výkon povolania, ako aj právo vlastniť majetok medzi všeobecné zásady práva Spoločenstva. Tieto zásady sa však neprejavujú ako absolútne výsady, ale ich treba zvážiť vo vzťahu k ich spoločenskej funkcii. Preto možno slobodnému výkonu povolania ako aj právu vlastniť majetok klásť obmedzenia, ak účinne zodpovedajú sledovaným účelom všeobecného záujmu a nezakladajú v súvislosti so sledovaným cieľom neprimeraný a netolerovateľný zásah, ktorý by zasahoval do samotnej podstaty takto zaručených práv (pozri najmä rozsudky z 11. júla 1989, Schräder, 265/87, Zb. s. 2237, bod 15; z 5. októbra 1994, Nemecko/Rada, C-280/93, Zb. s. I-4973, bod 78; z 29. apríla 1999, Standley a i., C-293/97, Zb. s. I-2603, bod 54; z 15. júla 2004, Di Lenardo a Dilexport, spojené veci C-37/02 a C-38/02, Zb. s. I-6911, bod 82, ako aj Španielsko a Fínsko/Parlament a Rada, už citovaný, bod 52).

73 Je pravdou, že zákaz obchodovania s tabakovými výrobkami určenými na vnútorné použitie, uvedený v článku 8 smernice 2001/37 je spôsobilý obmedziť slobodný výkon povolania výrobcov týchto výrobkov za predpokladu, že mali v úmysle začať s predajom v zemepisnej oblasti, ktorej sa týka uvedený zákaz. Zavedením takéhoto opatrenia však vlastnícke právo týchto subjektov nie je spochybnené. V skutočnosti sa žiaden hospodársky subjekt nemôže domáhať vlastníckeho práva na časti trhu, a to ani v prípade, ak ňou disponoval v čase pred prijatím opatrenia ovplyvňujúceho dotknutý trh, keďže takáto časť trhu bola len prechodným hospodárskym postavením vystaveným náhodným zmenám okolností (rozsudok z 5. októbra 1994, Nemecko/Rada, už citovaný, bod 79). Hospodársky subjekt sa ďalej nemôže dovolávať nadobudnutého práva alebo legitímnej dôvery v zachovanie existujúcej situácie, ktorá sa môže zmeniť rozhodnutiami prijatými orgánmi Spoločenstva v rámci ich diskrečnej právomoci (pozri rozsudok z 28. októbra 1982, Faust/Komisia, 52/81, Zb. s. 3745, bod 27).

74 Ako už bolo uvedené vyššie, smernica 2001/37 v rámci harmonizácie ustanovení uplatniteľných na uvádzanie tabakových výrobkov na trh sleduje cieľ všeobecného záujmu, ktorým je zabezpečiť vysokú úroveň ochrany zdravia. Pritom, ako bolo uvedené v bode 58 tohto rozsudku, sa nezdá, že by zakazujúce opatrenie v článku 8 uvedenej smernice bolo svojou povahou neprimerané tomuto cieľu. Za týchto podmienok nemožno prekážku slobodnému výkonu hospodárskej činnosti, akú predstavuje opatrenie tejto povahy, posudzovať vo vzťahu k sledovanému účelu ako neprimerane poškodzujúcu právo výkonu tejto slobody alebo právo vlastniť majetok.

O údajnom zneužití právomoci

75 Ako už Súdny dvor opakovane rozhodol, akt je postihnutý zneužitím právomoci len v prípade, že na základe objektívnych, relevantných a súladných indícií sa zdá, že bol prijatý s výlučným alebo prinajmenšom určujúcim účelom dosiahnuť iné ako vytýčené ciele alebo obísť postup osobitne predpísaný Zmluvou pre upravenie okolností konkrétneho prípadu (pozri rozsudky z 13. novembra 1990, Fedesa a i., C-331/88, Zb. s. I-4023, bod 24, a z 22. novembra 2001, Holandsko/Rada, C-110/97, Zb. s. I-8763, bod 137).

76 Berúc osobitný zreteľ na výslovné vylúčenie akejkoľvek harmonizácie zákonov a iných právnych predpisov členských štátov smerujúcich k ochrane a zlepšovaniu ľudského zdravia, uvedenej v článku 129 ods. 4 prvej zarážke Zmluvy ES (zmenený, teraz článok 152 ods. 4 prvý pododsek ES), Súdny dvor rozhodol, že ako právny základ nemožno použiť iné články s cieľom obísť toto vylúčenie (rozsudok z 5. októbra 2000, Nemecko/Parlament a Rada, už citovaný, bod 79). Súdny dvor však upresnil, že pokiaľ sú splnené podmienky použitia článku 95 ods. 1 ES ako právneho základu, zákonodarcovi Spoločenstva nemožno brániť v tom, aby sa o tento právny základ opieral z dôvodu, že ochrana verejného zdravia je pri výbere rozhodujúcim činiteľom [z 5. októbra 2000, Nemecko/Parlament a Rada, už citovaný, bod 88, a British American Tobacco (Investments) a Imperial Tobacco, už citovaný, bod 190].

77 Pritom na jednej strane sú podmienky použitia článku 95 ES v prípade článku 8 smernice 2001/37 splnené a na druhej strane nebolo nijak preukázané, že toto ustanovenie bolo prijaté s výlučným alebo prinajmenšom určujúcim účelom dosiahnuť iný cieľ ako ten, ktorý vedie k odstráneniu prekážok výmen spojených s nerovnomerným vývojom vnútroštátnych právnych predpisov v oblasti tabakových výrobkov určených na vnútorné použitie.

78 Z predchádzajúcich úvah vyplýva, že článok 8 smernice 2001/37 nie je neplatný z dôvodu zneužitia právomoci.

O odpovedi na druhú otázku ako celok

79 Na druhú otázku ako celok je potrebné odpovedať tak, že z jej skúmania nevyplynula žiadna skutočnosť, ktorá by mohla ovplyvniť platnosť článku 8 smernice 2001/37.

O prvej otázke

80 Prvou otázkou sa vnútroštátny súd v zásade pýta, či sa majú články 28 ES a 29 ES vykladať v tom zmysle, že je s nimi v rozpore taká vnútroštátna právna úprava, ako je právna úprava, ktorá je sporná vo veci samej.

81 Je dôležité pripomenúť, že vnútroštátne opatrenie v oblasti, ktorá je predmetom úplnej harmonizácie na úrovni Spoločenstva, treba posúdiť vo vzťahu k ustanoveniam tohto harmonizovaného opatrenia a nie k tým, ktoré sú súčasťou primárneho práva (pozri rozsudky z 12. októbra 1993, Vanacker a Lesage, C-37/92, Zb. s. I-4947, bod 9, a z 13. decembra 2001, DaimlerChrysler, C-324/99, Zb. s. I-9897, bod 32).

82 Keďže obchodovanie s tabakovými výrobkami určenými na vnútorné použitie je otázkou upravovanou na úrovni Spoločenstva v rámci harmonizácie, vnútroštátna úprava sporná vo veci samej, ktorá platne preberajúc právnu úpravu Spoločenstva zakazuje obchodovanie s týmito výrobkami, sa môže teda posudzovať len vzhľadom na ustanovenia uvedenej právnej úpravy Spoločenstva a nie vzhľadom na články 28 ES a 29 ES.

83 Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy je vhodné zodpovedať na prvú otázku tak, že keďže vnútroštátne opatrenie zakazuje obchodovanie s tabakovými výrobkami určenými na vnútorné použitie v súlade s ustanoveniami článku 8 smernice 2001/37, nie je potrebné osobitne skúmať, či je toto vnútroštátne opatrenie v súlade s článkami 28 ES a 29 ES.

O tretej otázke

84 Treťou otázkou sa vnútroštátny súd v zásade pýta, či za predpokladu, že článok 8 smernice 2001/37 je neplatný, sa majú zásady nediskriminácie, proporcionality a práva vlastniť majetok vykladať tak, že sú v rozpore s vnútroštátnym opatrením zakazujúcim tabakové výrobky určené na vnútorné použitie.

85 Na túto otázku netreba odpovedať, keďže ako už bolo uvedené v bode 79 tohto rozsudku, zo skúmania druhej otázky nevyplynul žiadna skutočnosť, ktorá by mohla ovplyvniť platnosť článku 8 smernice 2001/37.

O trovách

86 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol takto:

1) **Po preskúmaní druhej otázky nevyšla najavo žiadna skutočnosť, ktorá by mohla ovplyvniť platnosť článku 8 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/37/ES o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov týkajúcich sa výroby, prezentácie a predaja tabakových výrobkov.**

2) **Pokiaľ vnútroštátne opatrenie zakazuje obchodovanie s tabakovými výrobkami určenými na vnútorné použitie v súlade s ustanoveniami článku 8 smernice č. 2001/37, nie je potrebné osobitne skúmať, či je toto vnútroštátne opatrenie v súlade s článkami 28 ES a 29 ES.**

Podpisy